

Meie 11.02.2026

nr 7-1/1040

Kutse huvigruppidele tagasiside andmiseks EL andmeliidu strateegiale ja tehisaru rakendamise strateegiale

Head koostööpartnerid!

Justiits- ja Digiministeerium on kujundamas Eesti seisukohti Euroopa Komisjoni avaldatud andmeliidu strateegiale ja tehisaru rakendamise strateegiale. Kutsume Teid esitama ministeeriumile enda arvamusi.

Euroopa Komisjoni avaldatud andmeliidu strateegia eesmärgiks on jätkata eelmises Euroopa andmestrategias¹ defineeritud kvaliteetsete andmete vaba liikumise ja taaskasutuse (nn andmete ühisturu) rakendamisega. Lisaks selle suuna jätkumisele keskendub uus andmeliidu strateegia „andmed tehisaru jaoks” suunale.

Strateegiate omavahelise seotuse tõttu ootamegi Teie tagasisidet korraga kahele strateegiale:

1. Andmeliidu strateegia seab kolm peamist eesmärki: parendada andmete kasutust tehisaru jaoks; ühtlustada EL andmeõigus, kaitsta EL andmesuveräänsust². Strateegia tugineb mitmele kehtivale õigusaktile – määrusele (EL) 2023/2854 (andmemäärus, DA), määrusele (EL) 2022/868 (andmehalduse määrus, DGA), direktiivile (EL) 2019/1024 (avaandmete direktiiv) ning määrusele (EL) 2018/1807 (andmete vaba liikumise määrus, FFDR) – ning näeb ette nende koostoime tugevdamist, et vältida dubleerimist ja tagada ühtne rakendamine liikmesriikides. Strateegia keskmes on sektoripõhiste, ühistel tehnilistel standarditel, andmehalduse põhimõtetel ja turvanõuetel põhinevate andmeruumide juurutamisega jätkamine (tervis, energia, transport, avalik sektor, tööstus, põllumajandus, finantssektor). Andmeliidu strateegia toetab andmete taaskasutust ja innovatsiooni, sh andmete olemasolu tehisaru arendamiseks, luues mehhanismid andmete kvaliteedi, metaandmete standardiseerimise, juurdepääsuõiguste selguse ja B2G andmevahetuse raamimiseks. Strateegia rõhutab kõrget andmekaitse- ja turvalisuse

¹ [EUR-Lex - 52020DC0066 - ET - EUR-Lex](#)

² [Euroopa andmeliidu strateegia | Shaping Europe's digital future](#)

taset, toetudes GDPR-i, eIDAS2 ja küberturvalisuse raamistikule (NIS2, DORA), ning näeb ette turvalised juurdepääsumehhanismid, privaatsust tagavate tehnoloogiate rakendamise standardid ja sertifitseerimisraamistikud.

Samuti vähendab strateegia halduskoormust ja toetab ettevõtteid, eriti VKE-sid, pakkudes lihtsustatud juurdepääsu avaliku sektori andmetele, standardiseeritud lepingumudeleid ja ühtlustatud tehnilisi nõudeid. Rakendamine toimub järk-järgult EL-i rahastusprogrammide (DIGITAL, Horizon Europe, RRF) toel ning eeldab liikmesriikidelt riiklike andmehalduse raamistikute ühtlustamist, andmeruumide arendamist ja koostalitluse tagamist EL-i süsteemidega.

EL-i andmeliidu strateegiaga on võimalik tutvuda Euroopa Komisjoni kodulehel [EUR-Lex - 52025DC0835 - EN - EUR-Lex](#).

2. Tehisaru rakendamise strateegia eesmärk on edendada VKE-de ja väikeste keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtjate hulgas tehisaru kasutuselevõttu ning tugevdada EL-i suutlikkust ja saavutada eesliini tehisaru tipptaset. Dokument nihutab fookuse reeglite ja raamistikute loomiselt AI tegelikule rakendamisele. Strateegia valdkonnapõhine lähenemine toetub küll juba olemasolevatele raamistikele tehisaru (AI) turvaliseks, usaldusväärseks ja laiapõhjaliseks kasutuselevõtuks kogu Euroopa Liidus, nt AI õigusraamistikule (AI määrus) ja andmepoliitika alustele, kuid strateegia fookus on selgelt rakendamises ja mõjus. Strateegia keskendub sellele, et tehisaru kasutamine oleks kooskõlas EL-i väärtuste, põhiõiguste ja turvanõuetega ning et liikmesriigid arendaksid AI-lahendusi ühtsete standardite, kvaliteedinõuete ja riskijuhtimise põhimõtete alusel. Strateegia hõlmab meetmeid, mis toetavad AI kasutuselevõttu avalikus sektoris, mida käsitletakse nii kasutaja kui ka suunanäitajana (sh tervishoid, transport, õiguskaitse, haridus, haldus), erasektoris (eriti VKE-d ja tööstus) ning teadus- ja innovatsioonisektoris. Rakendamise keskmes on AI riskipõhine lähenemine, mis määratleb kõrge riskiga süsteemide nõuded, läbipaistvuse kohustused, järelevalve mehhanismid ja sertifitseerimisraamistiku. Lisaks käsitletakse mitmeid keskeid takistusi, mis täna tehisaru kasutuselevõttu pidurdavad (oskuste ja spetsialistide puudus; vähene ligipääs kvaliteetsetele andmetele; ebakindlus ja usalduse puudumine uute tehnoloogiate suhtes; ettevõtete madal tehisaru kasutamise valmidus). Eelmainitud puuduste kõrvaldamiseks toetab strateegia AI arendamiseks vajaliku andmepõhja tugevdamist, sh juurdepääsu kvaliteetsetele andmeruumidele, andmete taaskasutust ning koostalitlust EUDI ja teiste digitaristute kaudu. Lisaks nähakse ette investeeringud AI testimis- ja katsekeskkondadesse, oskuste arendamisse, teaduskoostöösse ja innovatsiooni kiirenditesse, et tagada Euroopa konkurentsivõime. Strateegia rõhutab vajadust tugevdada küberturvalisust, intellektuaalomandi kaitset, algoritmilist läbipaistvust ja vastutust ning tagada, et AI kasutamine oleks eetiline ja auditeeritav. Rakendamine toimub koordineeritult liikmesriikide vahel, kasutades EL-i rahastusprogramme (DIGITAL, Horizon Europe, RRF) ning nõudes riiklikke AI tegevuskavasid, mis tagavad ühtse lähenemise, koostalitluse ja järelevalve kogu liidus.

EL-i tehisaru rakendamise strateegiaga on võimalik tutvuda Euroopa Komisjoni kodulehel

eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/HTML/?uri=CELEX:52025DC0723

Palume esitada Teie seisukohad järgmiste küsimuste alusel:

- Kas toetate strateegias toodud eesmärgid ja pakutud lahendusi? Palun tooge välja, milliseid toetate ja miks? Milliseid ettepanekuid Te ei toeta ja miks?
- Millised aspektid ja ettepanekud vajaksid täpsustamist või lisaselgitusi, et oleksid praktikas rakendatavad?
- Kas on Eesti jaoks spetsiifilisi aspekte, mis mõjutavad valdkonna seniseid praktikaid. Palun tooge konkreetseid näiteid, viidake võimalusel analüüsidele ja raportitele.

Tagasiside ei pea tingimata hõlmama kõiki teemasid ja küsimusi. Arvamust võib anda ka ainult Teie organisatsiooni vaatest kõige olulisematele teemadele ja küsimustele.

Palun saatke oma arvamused hiljemalt 24.02.2026 aadressile info@justdigi.ee.

Küsimuste korral palun võtke kontakti: Kuldar Aas (kuldar.aas@justdigi.ee), Kaarel Sepp (kaarel.sepp@justdigi.ee), Jaanus Vant (jaanus.vant@justdigi.ee) ja Allar Laaneleht (allar.laaneleht@justdigi.ee).

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Lisaadressaadid:
Arenguseirekeskus

Andmekaitseinspeksioon
Eesti Andmekaitse Liit
Eesti Elektroonikatööstuse Liit
Eesti Advokatuur
Audiitorkogu
Eesti Infotehnoloogia ja Telekommunikatsiooni Liit
Eesti Kaitsetööstuse Liit
Eesti Kaubandus-Tööstuskoda
Eesti Kaupmeeste Liit
Eesti Konkurentsiamet
Sihtasutus Eesti Teadusagentuur
Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus (EAS)
Tallinna Tehnikaülikooli infotehnoloogia teaduskond
Tallinna Tehnikakõrgkool
Tartu Ülikool
AS Metrosert
Riigi Info- ja Kommunikatsioonitehnoloogia Keskus
Asutajate Liit
Riigi Infosüsteemi Amet

Sandra Kaljumäe 54330051
sandra.kaljumae@justdigi.ee